

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Величка Георгиева Минкова
Национална художествена академия

за придобиване на образователната и научна степен „доктор”
в научна област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки,
Специалност: Медии и комуникации – Визуална комуникация
с дисертационен труд на тема: „ИНОВАТИВЕН ДИЗАЙН И ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ
СТРУКТУРИ ВЪВ ВИКТОРИАНСКАТА КНИГА (1800–1900) - ТЕХНОЛОГИЯ НА
РЕЛЕФЕН ДИЗАЙН ПОДВЪРЗИЯ НА ОУЕН ДЖОУНС ЗА “ПСАЛМИТЕ НА ДАВИД.
ПСАЛТИР НА ВИКТОРИЯ”,
представен от Малина Господинова Белчева, свободен докторант
в катедра „ПРЕСЖУРНАЛИСТИКА И КНИГОИЗДАВАНЕ“
на Факултета по журналистика и масова комуникация
с научен ръководител: проф. д-р Веселина Вълканова

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационният труд е посветен на дизайна на викторианската книга от периода 1800-1900 г. и изследва технологията на нейното изпълнение. Той е първото цялостно теоретично изследване на реализирана комплексна реставрация на книгата „Псалмите на Давид. Псалтир на Виктория“ от специалните колекции на библиотеката „Райерсън и Бърнхам“ в Музея за изящни и приложни изкуства на Чикаго.

Необходимо е да се отбележи, че не съществуват много проучвания върху характерните технологични и оформителски практики, използвани при създаването на книжни подвързии от този период, които несъмнено заслужават внимание поради художествената стойност на богатото орнаментално декориране. Трудът заявява категорично своята актуалност и научна значимост със задълбоченото изследване върху емблематичната за викторианския период релефна папиемаше подвързия, която рядко е обект на изследване в научни трудове.

Малина Белчева аналитично описва съществуването на албума „Псалмите на Давид. Псалтир на Виктория“ от неговото създаване, през периоди на използване, реставриране и съхранение като ценен артефакт от една отминала епоха. В полза на коректността на изложената доказателствена част са проучени предходни публикации, докторски тези върху творчеството на Оуен Джоунс, справки за патенти от обществени и частни архиви както и непубликувани документи.

Трудът демонстрира значими приноси в анализите на технологията и методите на създаване на подвързията и книжното тяло на „Псалмите на Давид“, които се основават на проучване на материалите и техниката на изпълнение. Докторантката разглежда изчерпателно и достоверно, от първо лице на реставратор, технология на хартията, кожата, украсата, начините на организиране и свързване на книжното тяло с кориците, както и извършените в миналото реставрационни намеси. Този обстоен преглед следва вътрешната последователност на реставрационния процес.

Изчерпателно представените факти за развитие на изобретенията в книгопечатането и усъвършенстване на производството в периода от 1800 до 1900 г., систематизираната информация за материалите и техниката на релефните подвързии от викториантската епоха, показват задълбоченост в проучването на теоретичните източниците.

За изпълнение на целите и поставените задачи Малина Белчева е използва методология, която включва културно-исторически, биографичен, описателен, сравнителен, аналитичен и илюстративен подход. Получените данни от изследването са коректно обработени и изложени в докторантския труд. Документирането на извършения реставрационен процес е осъществено чрез документация, диаграми, графики, таблици и фотографии, които допълват пълноценно теоретичната обосновка на доказателствената част.

Библиографията е прецизно оформена както и цялостната структура на труда. Отделните части на дисертацията са смислово и логически последователно свързани.

Авторефератът е с обем от 30 страници, напълно съответства на дисертационния труд и отговаря на изискванията за автореферирание.

II. Приноси на дисертационното изследване

Научните приноси на дисертационния труд се основават на обстойните и задълбочени изследвания върху викторианския стил и технологията на папиемаше подвързията на „Псалмите на Давид“ създадена от Оуен Джоунс. Те са новост за науката, за теория и практика на приложното изкуство и обогатяват съществуващите теории. В тази връзка дисертационният труд може да послужи като основа за нови теоретични изследвания.

Проучените и описани патенти асоциирани с дизайна на „Псалмите на Давид“ са съществен принос на труда. Те дават светлина върху малко познати в научните среди писмени свидетелства и частично запазени източници на информация в библиотеки, музеи, частни и обществени архиви. Представените сведения за основните патенти свързани с книгата „Псалмите на Давид“ се основават на откритите и проучени от докторантката документи.

Извършената от Марина Белчева реставрационна дейност върху албума както и издирването на други екземпляри от първото издание е съществен момент за развитие на докторантското изследване, което го представя като оригинално и авторско.

Ш. Бележки и препоръки

Дизайнът на „Псалмите на Давид. Псалтир на Виктория“ е впечатляващ с богатата орнаментална украса на подвързията и страниците като всяка една от тях представлява завършена композиция. В трета глава „Описание, история и проучване на “Псалмите на Давид” Малина Белчева прави художествен анализ на качествата на книжното тяло и подвързията. Демонстрираните от докторантката умения са причина да препоръчам, като насока за бъдеща нейна работа, изследване върху художествените принципи на декоративното композиране практикувано от Оуен Джоунс. Темата е достойна за проучване поради факта, че Джоунс е майстор на оригинална орнаментална украса и автор на значимия за декоративното изкуство труд „Грамматика на орнамента“(1856 г.). Както подчертава Марина Белчева, Оуен Джоунс не е подписвал своите работи, а принадлежност към неговото творчество се доказва чрез характерния стил на неговия дизайн.

Направената препоръка не оспорва качествата на труда в тази му част, а следва да се счита като положителна оценка за способностите на докторантката.

IV. Публикации и участия в научни форуми

Малина Белчева е направила три публикации по темата на дисертационния труд и е участвала в научни форуми. Тя е изпълнила изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и дали са покрити минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

V. Заключение

Предвид гореизложеното становище, убедено предлагам на членовете на уважаемото жури да присъдят на Малина Господинова Белчева образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки.

Дата: 19.01.2020 г.

Рецензент:

Доц. д-р Величка Минкова